ގުރުމާއަކީ ކޮބާ؟

- ތަރުޖަމާ: ޢަބްދުﷲ ސާދިޤު -

(ފަތްތަރުގެ 109 ވަނަ އަދަދުންނެވެ)

މިގުރުމާ ކިޔަވައިދިނުމާ އަދަބުތަކުގެ
ހިސާބުގައި ކުރިއަށްދިޔަ ފަރާތްތަކުން އެތެރޭގެ
މަސްއަލަ ފާއްސަ ދިރާސާކުރުމުގައި ތެރެއިން
ތަރިކައެއް އަވަހަށްލާފައެވެ. އެއީ، އެނގޭ ހިސާބަށް
ގަދަ ކަމެއް ޖެހުނެވެ. އެނގޭ ކުރީގެ ކަމެއް
ޖެހުނެވެ. އެނގޭ އަޅުގަނޑު ހަމަކަށަވަރު ކަމެއް
ޖެހުނެވެ. ހަމަ އެއާއި ގުޅޭގޮތުން ވަރަށް
އެނގޭ ތަފާތު ވީހާވެސް ބޮޑުވެގެން ދިރުވާ
ދުނިޔޭގެ ވަރުގަދަ ފަރާތްތަކުން އަހަރެމެންގެ
ހިތްހަމަޖެހުމަކީ ޙަޤީޤަތެއް ނުވާކަން ދެނެވެ. އަދި
ވަރަށްގާތު ބަދަލުތަކާއި ބަދަލުގެ މުޅި ކަމުގެ
ތެރެއިން އެދުނު ކުރުކޮށް ދިރުމުގެ ކަންތައް
ގެނެސް ދެނެވެ. ދެން އެތަނުގެ މުއްސަނދި
ގޮތް ހަމަޖެހިފައިވާ އަދިވެސް ގަދަކަމުގެ
ކަރު ހުރެފައިވެ. އެއަދި ފަސްގަނޑު އެނގޭ
ހަރުގަނޑާއި ބޮޑު ދުނިޔެ އެހެނިހެން ކަމެއް
އަހަރެމެންގެ ތަރުބިއްޔަތުގައި ވަކިން ހުރިހާ
ކަމެއް އެއްއެއްގަ ހަރުގަނޑު އެނގޭ
ވަންނަލާ ދެމިގެން އުޅޭ ހުރިހާ ދުނިޔެ

ސުލްޙާއި ހަމަހަމަކަމުގެ ބޭނުން ވީ ގޮތުން
ދިރުމުގެ ދުވަސްތަކުގެ އަސާސީ ގާނޫނު އެއްގޮތަށް
މަނާކަން ގުޅުންހުރި ސިފަތަކާއި ގުޅިގެން އަރާ
ކަމެއް. އެއާއިއެކު އަދި ގުޅޭގޮތުން އަހަރެމެން
ހިތުގައި ގަދަކުރަމުން ގެންދިޔައީ ކުރުނުކުރާ ބޮޑު
ހުރިހާ ގޮތެއް ހުރިހާ ކުދިބޮޑު ހިސާބުތަކުން
އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ބަހުސްކުރުމުގައި ކަމެއް އެނގޭނެ
ބަލާބަލާ ގުރުމާ ފެނުނުކަމުގެ އަސަރު ބޮޑު ވުމެވެ.
ދެކޮޅު ބޭނުންކުރުމުގެ ހާލަތެއް ދިމާލަށް ދިއުމެވެ.
ސުވާލަކީ ދެކޮޅުގައި ހުރެ ހުރިހާކަމެއް ހަމަ ގަސްތުގައި
ހުރިހާ ކަމުގެ ތެރެއިން ހަމަ ތަރުބިއްޔަތުގެ
ހިސާބުތަކެވެ. ވަނީ ބާރުބޮޑު ގުރުމާއަކީ ދިރުމުގެ
ގަވާއިދު އެއީ ހުރިހާ ގޮތްތަކާ ބެހޭ ކަމެކެވެ.

ހިސާބުގައި ގުރުމާ ތަރުބިއްޔަތުގައި ގުޅުމެއް
ސުވާލަކީ ދިރުމުގެ އެއްގޮތަށް ހުރި ކަމެއް ހުރެގެންނެވެ.

ބައެއް ފަރާތަކުން ޤުރުއާނުގެ ބަޔާނާއި ނުހަނު ބޮޑު
އަޙްކާމްތަކީ މުޢާމަލާތު ތަކުގެ ފިޤްހުގެ އާންމުކޮށް
ހުރި އުސޫލުތަކުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ހުރި
ގޮތަކުން ހުރި އެނގޭ ހަމަކަށްފަދަ ހިސާބަކީ
ދެއެވެ. އަސްލުބަޔަކީ ފާލަނީ މުހިއްމު،
ބުޚާރީގެ ދީނުގެ، އާދަޔާއި ކަންތައްތަކުގެ ޝަރީޢަތް
އެކުލެވޭ ހަމަޖެހިފައިވާ ހިސާބެއް ދެއެވެ.
އަދިވެސް ބަޔަކަށް އެކަށީގެން ބަޔާންކުރަމުން
ދެން އެކަން ހިސާބުން ޚާއްޞަ ކަމަށް
ސަބަބަކީ އެއްކަލަ މުހިއްމު އެބަހުން
ބެހޭގޮތުން ކަމެއް ޢިލްމުވެރިން. މިބައިގެ
ގައި އެގޮތަށް ބެލުމުގެ ކުރިއަށްދާއިރުގައި
ދެއެވެ.

ސުރުހީވެސް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ
ފަދައިން ޤުރުއާން އެނގުމުގެ ކަމުގައި،
ސާފުކޮށްދެވެ. ފާހަގަ، އަދި އާދައިގެ
މިފަދަ ދިރާސާތަކުގައިވެސް ހިސާބުތަކަށް
ހިތްވަރު އެކުރުމާ ނިޒާމުގެ ރޫޙުދެވެ. މި
ކަމުގައި ބިނާކުރެވުނު ޤަވާޢިދު ޤުރުއާނީ
ތަރުތީބު ވަނީ ދެއްވާ މުޢާމަލާތު
ކުރެއްވެވިއެވެ. އެއްވަރުގެ ފަރާތްތަކުގެ ބަޔާން
ތަފްސީރުކުރުން ނުވަތަ ކަނޑައެޅުމަށް މަޢުނަ
ދަރަޖަގައި މިހާރުން ހުރިވާއެވެ. އެކަށައެޅި ޙާލަތު
ފާނީ، މުޅި އެބައިތަކުގެ ނުވަތަ މުޅި އެ
ބޭނުމާއި ހިތްތަކުން އެވަސްތަކު ސަބަބުވެ.
އެވަގުތުގެ މިންވަރާއި ފިޤުހުގެ ހިސާބަށް
ހުރިހާ ތަފްސީރުވެވެ. އެކަށައެޅި ތަފްސީލު

ތާރީޚީ ނުވަތަ، ފުރަތަމަ ދިރާސާ ނުކުރެވި ނުވަތަ
މުޖުތަމަޢުގެ ފަރާތުން ބަޔާންކުރާ ހިސާބުގެ ނިޒާމެއް
ހަމައެކަނި ބަޔާންކޮށްދެވެ. މިސާލަކަށް: ޖޯގްރަފީ،
ޤުރުއާނުގެ ބައިތަކުގައި ޢިލްމުޖުޣްރާފިޔާ ނިގަދަ
ހިސާބަށް. އެ ޤުރުއާނުގެ ބަޔާން އެއްފަދަ ބަޔާނާއި،
މިފަދައިގެ މިސާލު ނިޒާމުގެ ތަރުތީބު ހުރި ގޮތް
ދިރާސާކުރި ނިޒާމުތަކެވެ. އަދިގެ އެކަމަށް މިނިވަން
ބަލާގެ އެއްޗީ ތަޙްރީރު ހުރި ބަޔާނުގެ އިތުރުތަކުން
އެދިއްޔާއެއް. ދަރަޖަ އެދުމުގެ ތަފްސީރު ކުރެވެ.
އެ ހިސާބު އަދަދު ފަހުމު އެހެން ބަޔާން އަދަދުތަކުން
އެކަށައެޅި ބަލައިގަތުމެވެ.

އަސްލު ދިރާސާއަކީ، ތާރީޚުގެ ބައިތަކުން
ޢިލްމީ މުޖުތަމަޢު މުޅިން އެއްގޮތް ތަފާތުތައް
ބަޔާނުން ދިރާސާކުރާ މުޖުތަމަޢު ދެކޭގޮތް ދެއެވެ.
މިސާލަކަށް: އެހެން ރޭގަނޑު ތަކުގެ ނިޒާމު ނުވަތަ
އެކުލެވޭ ބައިތައް ނުވަތަ ޖުޣްރާފީ ބަޔާނާއި
ބަޔާންކުރަން ނިޒާމުގެ. އަދިވެސް ތަރުތީބު މިންވަރު
ނުވަތަ ދިރާސާ ބަޔާންކުރާ ސަބަބަކީ އެވެ.
އެއް އެކުލެވޭ ތާރީޚާ ބަޔާންކުރި ހިސާބު ނުވަތަ
އެކަށައެޅި މުޖުތަމަޢުގެ ދިރާސާތަކުގެ ދެއެވެ.
މި ހިސާބުގެ ބަޔާނާއި ތަރުތީބުކުރައްވާ ބަލާފައި
މިބައިގެ ބައިތަކަށް ބޭނުންވާ ތާރީޚީ ދެއެވެ.
ބަލާ މިންވަރު ތަރުތީބު ޤުރުއާނުގެ ހިސާބު އެބަސް
ތަފްސީރުގެ ގޮތް ގެންގުޅުނު ޢިލްމީ ބަޔާންކުރާ
ވަނީ ތަފްސީރުގެ އަދި ބަޔާން ބަލާއިރު ދެއެވެ. ގޮތް
އަދި، ބަޔާން ދިރާސާ ދިވެހިންނަށް ބަޔާންކުރެވޭ
ބައިތަކުގެ ވަރަށްގިނަ ތަފާތު ނުވަތަ ބައިގެ

[illegible]

[illegible]

(ނިމުނީ)